

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	1-й
Кафедра	Графіка	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	6

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Семестр 6 (26 травня -14 червня 2024/25 н.р.)

Викладач Чайка Лариса Едуардівна
E-mail lar0chaika@gmail.com
Заняття Згідно графіку навчального процесу

Консультації За узгодженням з викладачем
Адреса 61002, Харків, вул. Мистецтв, 8, корпус 1, ауд. 25
Телефон 0663420640

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Педагогічна практика студентів 3 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в відбувається згідно графіку навчального процесу на базі навчальних закладів початкової спеціалізованої художньої освіти на підставі договорів про проведення практик.

Офіційними каналами комунікації з керівником практики є Telegram, Google Meet, Zoom. У разі необхідності додаткової консультації, зібрані матеріали за темами, можуть бути надіслані на пошту керівника педагогічної практики.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Педагогічна практика» на третьому курсі є певний обсяг знань з фундаментальних дисциплін таких як: «Композиція книги», «Композиція плакату», «Композиція станкової графіки», та дисципліни «Методика викладання в початкових мистецьких закладах».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Методичні матеріали

1. Іващенко О.В., Чайка Л.Е. «Педагогічна практика»: методичні рекомендації першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» Харків : ХДАДМ, 2021.

2. Навчально-методичний матеріал з методичного фонду кафедри.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Для опанування дисципліною необхідно мати наступні матеріали та інструменти: графічні матеріали та інструменти на вільний вибір студента для розробки методичних матеріалів (папір, картон, графітні та кольорові олівці, пензлі, перо, м'які матеріали (вугілля, соус, сепія, сангіна, пастель), акварель, гуаш, туш та інше), ручка та папір для нотаток. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет) з можливістю виходу до мережі Інтернет.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни «Педагогічна практика» полягає у набутті студентом знань, умінь і навичок для здійснення педагогічної професійної діяльності. Метою педагогічної практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації праці, новітніми технологіями здійснення навчально-виховного процесу у спеціалізованих початкових мистецьких закладах художньої освіти різних типів власності. Формування у студентів умінь застосовування теоретичних знань у практичній діяльності, усвідомлення професійної значущості цих знань та виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, умінь навичок і педагогічної майстерності.

Головною задачею Педагогічної практики 3 курсу (VI семестр) є опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання в педагогічній сфері діяльності. Основними завданнями педагогічної практики є оволодіння педагогічними вміннями і навичками роботи у початкових мистецьких закладах художньої освіти, формування організаторських умінь, розвиток педагогічного мислення, професійно-творчих здібностей, інтересу до педагогічної діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності(СК)

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 3. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні напрямлення модернізації професійної освіти;
- методологічні підходи до організації навчального процесу у початкових мистецьких закладах художньої освіти,
- зміст та оформлення пакету документів, що супроводжують навчальний процес;
- методику підготовки теоретичного та візуального матеріалу для проведення практичних завдань;
- способи перевірки знань та умінь та критерії оцінювання навчальних досягнень.

уміти:

- здійснювати пошук та аналіз інформації необхідної для процесу навчання;
- самостійно проектувати, реалізовувати та коректувати свою діяльність щодо навчального процесу;
- розробляти навчально-методичні матеріали та використовувати їх у навчальному процесі;
- розробляти необхідну навчальну документацію для проведення теоретичних та практичних занять з учнями;
- аналізувати власну педагогічну діяльність.

мати навички:

- самостійної творчої та аналітичної роботи;
- використання інформаційно-комунікативних технологій.
- визначення мети і завдання навчально-виховного процесу з урахуванням особливостей фаху та навчальної дисципліни;
- використання сучасних форм і методів організації навчально-виховного процесу;
- вносити корективи щодо вдосконалення навчального процесу на основі спостережень та аналізу стану навчально-виховної роботи

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Навчальним планом за денною формою та заочною формою навчання на педагогічну практику бакалавра передбачено у 6 семестрі 3 кредити ECTS (90 годин), на заочній формі навчання – 3 кредити ECTS (90 годин).

«Педагогічна практика» містить 2 теми та 6 завдань зв'язаних між собою змістовими складовими.

ТЕМА 1 – розробка навчальної документації та методичних матеріалів для проведення теоретичних та практичних занять з учнями.

Завдання 1. Розробка робочого плану проведення занять з обраної тематики.

Завдання 2. Написання конспекту лекції для проведення занять за обраною тематикою.

Завдання 3. Підготовка візуальних методичних матеріалів для проведення практичних занять.

ТЕМА 2 – підготовка до занять та проведення пробних занять у групі.

Завдання 1. Вивчення і узагальнення системи роботи викладача фахових дисциплін у навчальному закладі початкової спеціалізованої художньої освіти.

Завдання 2. Самостійне проведення пробних занять.

Завдання 3. Складання звіту про педагогічну практику з аналізом її результатів.

Підсумковий контроль засвоєння практичних навичок студентів здійснюється у формі звіту та діф. заліку.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми і зміст матеріалу розкриваються у процесі проведення практичних занять. Практичні заняття здійснюються у вигляді практичної роботи над розробкою методичних матеріалів за темою.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено *рубіжні етапи контролю* у формі поточних переглядів процесу роботи та виконаних завдань. *Підсумковий контроль* засвоєння знань здійснюється у формі звіту та діф. заліку.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ
4 семестр

	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
T1	Тема1.Завдання 1	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	0-10
	Тема1. Завдання 2	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	0-10
	Тема1. Завдання 3		0-30
T2	Тема 2. Завдання 1	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	0-10
	Тема 2. Завдання 2	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	0-30
	Тема 2. Завдання 3		0-10
РАЗОМ		Залік	0-100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
64–74	D	задовільно
60–63	E	
35–59	EX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	E	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки знань та умінь студентів
з дисципліни «Навчальна практика»

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів **1–3 місце**) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 балів («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів курсу, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На проведення занять з дисципліни «Педагогічна практика» розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки Вищої школи. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтвержені). Запізнення на заняття не вітаються.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх ескізах, розробці авторських методик тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено плагіат, то робота скасовується та переробляється.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

№ тижня	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	1,2	практичні	Ознайомлення зі структурою навчального закладу. Оформлення наказом на проходження практики.	5		Мати направлення на проходження практики
1	2	практичні	<i>Завдання 1. Вивчення і узагальнення системи роботи вчителя фахових дисциплін у навчальному закладі початкової спеціалізованої художньої освіти.</i> Вивчення навчально-методичного матеріалу, що є на базі практики	5		Матеріали та інструменти: ручка, папір для нотаток
1	2	практичні	<i>Завдання 1.</i> Вивчення навчально-методичного матеріалу, що є на базі практики	5		Матеріали та інструменти: ручка, папір для нотаток
1	1,2	практичні	<i>Завдання 1.</i> Відвідування практичних занять, що проводяться викладачами бази практики	5		Матеріали та інструменти: ручка, папір для нотаток
1	1,2	практичні	<i>Завдання 1.</i> Відвідування практичних занять, що проводяться викладачами бази практики	5		Матеріали та інструменти: ручка, папір для нотаток
1	1,2	практичні	<i>Завдання 1.</i> Відвідування практичних занять, що проводяться викладачами бази практики. Визначення дисципліни для проведення занять.	5		Матеріали та інструменти: ручка, папір для нотаток
2	1	практичні	Методичний день. <i>Завдання 1.</i> Розробка робочого плану проведення занять з обраної тематики Аналіз, збір та підготовка	5		Комп'ютер, доступ до мережі Internet

			матеріалів для проведення занять.			
2	1,2	практичні	Завдання 2. Відвідування практичних занять, що проводяться вчителями бази практики, в якості практиканта.	5	Затвердження	Матеріали та інструменти: ручка, папір для нотаток
2	1	практичні	Методичний день. Завдання 2. Написання теоретичного матеріалу для проведення практичних занять за обраною тематикою.	5	Контроль керівника практики	Комп'ютер, доступ до мережі Internet
2	1	практичні	Методичний день. Завдання 3. Підготовка візуальних методичних матеріалів для проведення практичних занять.	5	Контроль керівника практики	Комп'ютер, доступ до мережі Internet. Матеріали та інструменти для розробки візуального методичного матеріалу (на вибір студента)
2	2	практичні	Завдання 2. Самостійне проведення занять в групі	5	Контроль керівника практики	Бути готовим для проведення занять, мати при собі всі необхідні методичні матеріали.
2	2	практичні	Завдання 2. Самостійне проведення занять в групі	5	Контроль керівника практики	Бути готовим для проведення занять, мати при собі всі необхідні методичні матеріали.
3	2	практичні	Завдання 2. Самостійне проведення занять в групі	5	Контроль керівника практики	Бути готовим для проведення занять, мати при собі всі необхідні методичні матеріали.
3	2	практичні	Завдання 2. Самостійне проведення занять в групі	5	Контроль керівника практики	Бути готовим для проведення занять, мати при собі всі необхідні методичні матеріали.
3	2	практичні	Завдання 2. Самостійне проведення занять в групі	5	Контроль керівника практики	Бути готовим для проведення занять, мати при собі всі необхідні методичні матеріали.
3	2		Завдання 2. Самостійне проведення занять в групі	5	Поточний перегляд	

3	1,2		Завдання 3. Узагальнення матеріалу та оформлення Звіту	5	Поточний перегляд	
3	1,2	Залік	Звіт. Представлення звітної документації на кафедрі	5		Студенти надають такі звітні документи: 1. Індивідуальний план роботи. 2. Щоденник практики. 3. Робочий план проведення занять. 4. Конспект лекції. 5. Візуальний методичний матеріал для проведення практичних занять.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студенти звітують на кафедрі про виконання її програми. Оформлений за всіма вказаними вимогами і звіт про практику приймається викладачем-керівником практики від кафедри.

Студенти надають такі звітні документи:

1. Індивідуальний план роботи.
2. Щоденник практики.
3. Робочий план проведення занять.
4. Теоретичний вступ для проведення практичних занять.
5. Візуальний методичний матеріал для проведення практичних занять.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Бучинський С.Л. Основи грамоти з образотворчого мистецтва / С.Л.Бучинський - К.: Мистецтво, 2001. - 178 с.
2. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. - К.:Вища школа, 2002. – 190 с.
3. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів./ Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, Е.В. Белкіна, О.В. Калініченко,І.В. Руденко. – Х.: Вид. «Ранок», 2006. – 256 с.
4. Паршук С. М. Образотворче мистецтво з методикою навчання: [методичні рекомендації]. – 2020. – 81 с.

5. Школа малювання для малят: Навчальний посібник./Худ. А.Н. Лук'янов, Н. та А. Снегір'єви, Т.А. Стасюк. – К.: ТОВ «Перо», 2008. – 96 с.

О. В. Іващенко, Л. Т. Швидун. Формування громадянської компетентності майбутніх педагогів в умовах сучасних українських реалій. Збірник наукових праць. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. № 94. 2024. С. 123-130

Допоміжна:

1. Адамянц Р. А. Школа малювання. Крок за кроком / Р. А. Адамянц; худож. Р. Адамянц. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2009.– [76 с.] : іл.

2. Авторські уроки з образотворчого (візуального) мистецтва в 5 – 7 класах: Посібник для вчителя: У 2 ч. Ч 1 / Упоряд. Ж.С.Марчук, О.В.Ночвінова. – Х.:Веста: Вид-во «Ранок», 2005. – 368 с. – (На допомогу вчителю).

3. Вердіна С.В. Секрети педагогічної майстерності. Уроки для вчителя/ Вердіна С.В., Панченко А.Г. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 111, /1/ с.: іл. –(Серія «Педагогічні інновації. Майстерня»).

4. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво: Словник-довідник /А.М.Пасічний. – Тернопіль, 2003. – 216 с.

5. Шевченко В. Я. Композиція плаката: Навч. посібн. / Володимир Якович Шевченко. – Х.: Колорит, 2007. – 133 с.

6.Микола Резніченко, Яніна Твердохлебова. Художня графіка. Книга 1. Навчальна книга – Богдан. 2011.

7. Все про малювання. Понад 200 технік, уроків і порад для художників-початківців Big School of Drawing. КМ-Букс. 2023. – 240 с.

8. Вотт Фіона. Арт-ідеї. Школа образотворчого мистецтва: понад 400 ідей малювання фарбами, пастеллю, кольоровими олівцями, чорнилом, ручками / В. Наливана (пер.з англ.) Антоній... Міллер (дизайн та іл.). — К. : Країна Мрій, 2007. — 288с

Електронні ресурси:

1. Наказ від 09.08.2018 № 686 "Про затвердження положення про мистецьку школу". Дата оновлення: 24.04.2019

[URL:http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245420100&cat_id=24541584](http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245420100&cat_id=24541584)
4 (дата звернення: 14.07.2021).

2. Роз'яснення щодо деяких питань здійснення освітньої діяльності у мистецьких школах. Дата оновлення: 16.07.2019 [URL:](http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245499169&cat_id=244931905)

http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245499169&cat_id=244931905
(дата звернення: 14.07.2021).